

Handlingsplan prehospital och mobil vård

Ordförandens förslag

1. Regionstyrelsen fastställer regiondirektörens handlingsplan prehospital och mobil vård i Skåne.
2. Regiondirektören får i uppdrag att säkerställa att genomförandet av handlingsplanen, inom de områden där de skånska kommunerna och Region Skåne har ett delat hälso- och sjukvårdsansvar, sker i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalets intentioner.
3. Regionstyrelsen anmodar berörda nämnder och styrelser att beakta handlingsplanens inriktning och slutsatser i den fortsatta budgetprocessen inför 2024.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2023-02-09 §15 efter redovisning av genomförd kartläggning med föreslagna åtgärder att ge regiondirektören i uppdrag att ta fram en handlingsplan för prehospital och mobil vård. I föreliggande ärende redovisas regiondirektörens handlingsplan.

I ärendet finns följande dokument:

1. Beslutsförslag 2023-05-15

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

En mer nära vård krävs för att möta invånarnas behov, ökade förväntningar på tillgänglighet och flexibilitet i hälso- och sjukvården samt framtidsutmaningar kring demografi, ekonomi och kompetensförsörjning. Vården ska ges på rätt vårdnivå, vilket bland annat förutsätter en utvecklad samverkan i hälso- och sjukvårdssystemet, mer vård nära patienten.

I enlighet med uppdrag i verksamhetsplan och budget för 2022 har en kartläggning av den prehospitala och mobila vården genomförts under

2022. Utgångspunkten för kartläggningen har varit att omställningen till god och

nära vård förutsätter att prehospital och mobil vård integreras i patientens vård på ett bättre sätt. Det finns en mångfald av mobila resurser och syftet med utredningen har varit att få ett helhetsperspektiv på all prehospital och mobil vård i Skåne och att utifrån det föreslå förslag till förändring.

Kartläggningen som redovisades vid regionstyrelsen 2023-02-09 har visat på behov av samordning och utveckling av prehospital och mobil vård på såväl kort som lång sikt. En väl fungerande mobil primärvård kan öka patientupplevd vårdkvalitet och förebygga slutenvård. Bedömningen är att merparten av de insatser som ges till invånare inskrivna i mobil vårdform enligt hälso- och sjukvårdsavtalet kan ske på primärvårdsnivå. Primärvården ska vara navet i vården och har ett koordinerande ansvar.

Tidigare utvärderingar och intervjuer visar att vårdcentralerna har svårt att klara uppdraget för den mobila vårdformen avseende punktinsatser och oplanerade hembesök, så som uppdraget är utformat idag.

En mobil samverkande vårdform med vårdcentral, kommunal hälso- och sjukvård samt konsultstöd och särskilda vårdteam har identifierats som ett möjligt nytt arbetssätt för att tillgodose god och nära vård dygnet runt för de med störst vårdbehov. I nuläget vårdas många av dessa patienter inom slutenvården vilket inte är medicinskt nödvändigt utifrån att de flesta åtgärder kan utföras utanför sjukhusen.

Kartläggningen har resulterat i förslag på åtgärder där mobil vård för de mest sjuka (äldre) föreslås stärkas genom att nuvarande mobila vårdform kompletteras med stöd av särskilda mobila vårdteam från förvaltning Primärvården Skåne, en så kallad mellanvårdform som har möjlighet att bland annat bistå med akuta punktinsatser genom hembesök, stöd till vårdcentral som "bakjour" samt möjlighet att ta över det medicinska ansvaret från vårdavdelning, det vill säga tidigarelagd utskrivning. Det finns också ett stöd från specialistläkare när det behövs utifrån förändringar i patientens tillstånd.

Respektive sjukhus i Region Skåne har vid olika tidpunkter fattat beslut om uppstart av nya mobila vårdteam. Det finns ingen särskild 'beslutsgång' eller Skåne-gemensam process för utveckling av nya sjukhusanknutna mobila vårdteam. Avsaknad av standardisering och central styrning har gett upphov till många olika mobila resurser som skiljer sig avseende utformning, finansiering, patientpopulation, med mera. Utveckling av teamen har skett organiskt, ofta genom piloter med projektf finansiering. Det har bland annat lett till att stora delar av Skåne saknar mobila team.

Befintliga mobila sjukhusteam som redan idag genomför akuta punktinsatser skulle kunna övergå till förvaltning Primärvården genom exempelvis nyrekryteringar eller samverkan genom tjänsteköp.

Hälso- och sjukvårdsnämnden, primärvårdsnämnden och Landskrona

sjukhusstyrelse fick i verksamhetsplan och budget 2022 i uppdrag att utreda och starta pilotverksamhet på Landskrona lasarett där primärvården har det organisatoriska ansvaret för vårdplatser inom nära vård. Det som avsågs var en vårdform där primärvårdens roll blir tydligare för att stärka kontinuiteten för de listade patienter som har behov av somatisk slutenvård. En utredning genomfördes och ett förslag till pilotprojekt för att testa en ny vårdform redovisades och fastställdes av hälso- och sjukvårdsnämnden 2022-10-20 §127. Pilotprojekt ny vårdform närsjukvårdsteam startade i Landskrona 2023-01-16.

Projektet ska utvärdera modellen för den nya vårdformen och vid lyckat utfall är den möjlig att använda över hela Skåne. Arbetet med en ändamålsenlig och systematiskt utförd mobil vård ska fortsätta. Det involverar också ambulansverksamheten och kollektivtrafiken då flera transportlösningar ska samordnas och resurserna nyttjas samordnat på bästa sätt.

Kartläggningen har även omfattat den akuta prehospitla vården där prioriterings- och dirigeringsfunktionen för ambulanssjukvården är en strategiskt viktig nyckelfunktion för den samlade hälso- och sjukvården. Prioriterings- och dirigeringsfunktionen fungerar som första ingång och styrning till rätt vårdinrättning och avgör hur sjukvårdens prehospitla resurser och enheter utnyttjas på bästa sätt.

Det är för Region Skåne avgörande att säkerställa att bedömning och prioritering kan ske med rätt kompetens och hög kvalitet utifrån den enskilde patientens behov. Region Skåne har tecknat ett nytt avtal med SOS Alarm för att i samverkan skapa en lösning som säkerställer en långsiktigt hållbar, effektiv samt trygg och säker alarmerings-, prioriterings- och dirigeringsfunktion för den skånska hälso- och sjukvården. Det är Region Skånes avsikt att i egen regi skapa en prioriteringsfunktion bemannad med sjuksköterskekompetens med ansvar för bedömning, triagering och prioritering av de vårdärenden som inkommer via 112. Denna prioriteringsfunktion ska arbeta i nära samverkan med övriga funktioner i larmkedjan. Prioriteringsfunktionen är en del av Region Skånes hela sjukvård samtidigt som det är nödvändigt att tillsammans med SOS Alarm AB utveckla samarbetsformer och gemensamma processer som garanterar en effektiv prioritering och utveckling av verksamheten.

Utifrån kartläggningen lämnades även förslag om avlastning av ambulans när avseende sjukresor för personer utan specifika vårdbehov. Förslaget var att Direktiv 65 - Uppdrag utan specifikt vårdbehov inom ambulanssjukvården i Skåne, ersätts med ett tydligt uppdrag till Skånetrafiken. Kartläggningen föreslår bland annat att i uppdraget ska ingå anställning av personal efter fys-test som är lämpade för tyngre lyft, utbildning ledd av arbetsterapeut och fysioterapeut i bland annat lyftteknik och ergonomi samt fordon och utrustning (exempelvis trappklättrare och lyfthjälpmiddel) med dubbelbemanning som med förtur används för uppdrag som i dagsläget hänvisas till ambulanssjukvården enligt direktiv 65. I verksamhetsplan och budget 2023 gavs i uppdrag till kollektivtrafiknämnden att ansvara för, och säkerställa rätt kompetens för,

samtliga sjukresor för patienter utan specifika vårdbehov. Uppdraget ska ersätta tidigare Direktiv 65 – som kommer att upphöra att gälla.

Handlingsplan prehospital och mobil vård

- Utvidgning av projektet ny vårdform närsjukvårdsteam till att omfatta ytterligare två geografiska områden som täcker ytterligare lokala förutsättningar och involverar fler parter, inför ställningstagande och beslut om ett regionalt införande av en ny vårdform med närsjukvårdsteam. Separat ärende på regionstyrelsen 2023-05-23. Projektet ska följas upp och utvärderas under 2023. Utvärderingen ska särskilt belysa hur berörda patienter upplever sin vård, hur resurserna har använts, samt vilka positiva och negativa effekter som ses av vårdformen - om utvärderingen av projektet faller väl ut planeras för ett breddinförande i hela regionen under första halvåret 2024. Kontinuerlig återrapportering ska ske till hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden under projektiden.
- Anpassning av förfrågningsunderlag vårdcentral inför 2024 för stärkt läkarmedverkan.
- Identifiera behov av och ta fram plan för att säkerställa regional specialistkonsultation för mobila team på primärvårdsnivå.
- Genomlysning av befintliga sjukhusbaserade mobila team för ställningstagande om vårdnivå. Mobila sjukhusbaserade team som bedöms vara på specialistnivå kvarstår under sjukhusens uppdrag, övriga införlivas i mobila team på primärvårdsnivå. Samordning inom sjukhusen av kvarvarande sjukhusbaserade mobila team ska ske där det är möjligt. Senast juni 2023 ska en regional definition av vårdnivåerna fastställas av hälso- och sjukvårdsdirektören efter beredning i regional hälso- och sjukvårdsledning.
- Framtagande av formell process för utformning och beslut om framtida sjukhusbaserade mobila team.
- Avlastning av ambulansverksamhet genom avveckling av direktiv 65 och övertagande av detta uppdrag av Skånetrafiken i enlighet med uppdrag i Region Skånes verksamhetsplan och budget 2023.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Detta ärende, som innehåller regiondirektörens handlingsplan, medför inte några ekonomiska konsekvenser. Ekonomiska konsekvenser inför 2024 beaktas av respektive styrelse/nämnd i yttrande på planeringsdirektiv i den ordinarie budgetprocessen.

Juridisk bedömning

Samråd med regionjuristerna har inte bedömts nödvändig.

Miljökonsekvenser

Ärendet medför inga miljökonsekvenser. Miljökonsekvenser beaktas i förslag som läggs fram med anledning av handlingsplanen.

Samverkan med berörda fackliga organisationer

Samverkan och MBL slutförs på regional nivå.

Uppföljning

Verksamheten och Region Skånes resultat följs upp månatligen. En mer omfattande och fördjupad uppföljning görs i samband med delårsrapportering och årsredovisning.

Carl Johan Sonesson
Ordförande

Lars-Åke Rudin
Regiondirektör